

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim** na področju **zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

[Dan brez cigarete – 31. januar](#)

V Sloveniji vsako leto 31. januarja obeležujemo **Dan brez cigarete**, namenjen ozaveščanju javnosti o nevarnostih in škodljivih učinkih tobaka, tobačnih izdelkov ter drugih povezanih izdelkov na zdravje. Letos smo ob Dnevu brez cigarete **sodelovali v prispevku Televizije Maribor, kjer smo govorili o pomembnosti opuščanja kajenja in o škodljivih posledicah rabe tobačnih, nikotinskih in povezanih izdelkov**. Vabljeni, da si ogledate prispevek na [tej povezavi](#).

Dan brez cigarete smo prav tako [obeležili](#) skupaj s **Centrom za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Celje**. 30. januarja smo obiskovalcem Zdravstvenega doma Celje nudili svetovanja o opuščanju kajenja, predstavili zdrave alternative gibanja in druženja za starejše ter delili zdravstveno-vzgojna gradiva.

Vabljeni, da si preberete skupno izjavo za javnost Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za zdravje, Svetovne zdravstvene organizacije, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, Klinike Golnik, Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija in Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Hofer prenehal prodajati tobačne izdelke](#)

Trgovska veriga Hofer je potrdila, da ne prodaja več tobačnih izdelkov. Na voljo so bili le do razprodaje zalog, kar je bilo konec lanske jeseni. Za to so se odločili zaradi želje po poenostavitvi svojega delovanja in znižanja stroškov. Trdijo, da bodo tako lahko zagotovili boljše cene drugih izdelkov: kot poročajo, ima več kot 60 % njihovih izdelkov od septembra 2025 že nižjo ceno.

[43. slovenski teden boja proti raku – 2.–8. marec 2026](#)

43. slovenski teden boja proti raku bo letos po vsej Sloveniji potekal med 2. in 8. marcem 2026, pod geslom »**14 pogumnih korakov za življenje brez rakov**«. Posvečen bo prenovljenemu Evropskemu kodeksu proti raku, ki prinaša **14 sodobnih nasvetov oz. priporočil za življenje brez raka**. Vsako od teh priporočil predstavlja konkretno usmeritev, s katero lahko zmanjšamo tveganje za raka ter prispevamo k njegovemu zgodnjemu in pravočasnemu odkrivanju. 43. slovenski teden boja proti raku organizira Zveza slovenskih društev za boj proti raku.

[Program SVIT in mednarodni mesec boja proti raku debelega črevesa in danke](#)

Marca obeležujemo mednarodni mesec boja proti raku debelega črevesa in danke, kar je ena najbolj pogostih oblik raka v Evropi in v Sloveniji. Preventivni program Svit omogoča pravočasno odkritje sprememb na črevesni sluznici, še preden se lahko razvije rak. Zgodnje odkritje raka pomeni več možnosti za ozdravitev, manj zahtevno zdravljenje in boljšo kakovost življenja bolnikov. **Leta 2025 se je na program odzvalo 66 % vseh vabljenih, kar je največji odstotek do sedaj.** Prav tako je odzivnost med moškimi prvič preseгла 60 %, kar predstavlja pomemben mejnik, ker moški v preventivnih programih sodelujejo redkeje, medtem ko pogosteje zbole vajo za rakom debelega črevesa in danke.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu MARCU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Severna Irska: smrti zaradi alkohola v desetletju višje za 81 %](#)

Novi statistični podatki kažejo, da je bilo na Severnem Irskem v letu 2024 zabeleženih skoraj 400 smrti, ki so neposredno povezane z alkoholom. **Število smrti zaradi alkohola v regiji se je v desetletju povečalo za 81,3 %**, z 219 v letu 2014 na 397 v letu 2024. Britansko zdravniško združenje (*British Medical Association*) je zadnje podatke označilo za alarmantne in dejalo, da kažejo na potrebo po zakonodaji o minimalni ceni alkohola na enoto na Severnem Irskem.

Poročilo Agencije za statistiko in raziskave Severne Irske (*Northern Ireland Statistics and Research Agency*) meri **smrti zaradi stanj, za katera je znano, da jih izključno povzročajo alkohol**. Podatki kažejo, da se je med letoma 2014 in 2024 stopnja smrtnosti, specifične za alkohol, pri moških povečala za 51,1 %, pri ženskah pa za 104,1 %. Smrti, specifične za alkohol, so bil pogostejše med starostnima skupinama 45–54 let in 55–64 let, ki sta skupaj predstavljali 59,4 % vseh smrti, registriranih leta 2024.

[Nizozemska: Zvišanje najnižje dovoljene starosti za nakup nikotinskih izdelkov na 21 let](#)

Nizozemska načrtuje zvišanje najnižje dovoljene starosti za nakup nikotinskih izdelkov, vključno z e-cigaretami, z 18 na 21 let. Ukrep je omenjen v nizozemski koalicijski pogodbi, sklenjeni januarja, kjer je povezan s pobudami za ustvarjanje »generacije brez kajenja«. Nizozemska študija iz leta 2025 je pokazala, da je en od desetih 12-letnikov že poskusil e-cigarete, medtem ko je skoraj 40 % uporabnikov, starih od 12 do 16 let, dejalo, da so z e-cigaretami zasvojeni, pri čemer eden od treh uporablja e-cigarete vsak dan.

Predlagana sprememba sledi trendom drugod po Evropi. Latvija je lani zvišala minimalno starost za nakup tobaka, e-cigaret in nikotinskih vrečk z 18 na 20 let, medtem ko Irska sledi poti »generacije brez kajenja«, ki bi zvišala starost za nakup na 21 let do 1. februarja 2028. Finska prav tako razmišlja o zvišanju starostne meje z 18 na 20 let kot del cilja »brez tobaka in nikotina do leta 2030«.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Svetovna zdravstvena organizacija: 4 od 10 primerov raka bi bilo mogoče preprečiti](#)

Do štirih od desetih primerov raka po svetu bi bilo mogoče preprečiti, kaže nova globalna analiza Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Mednarodne agencije za raziskovanje raka (IARC). Študija preučuje 30 preprečljivih vzrokov, vključno s tobakom, alkoholom, visokim indeksom telesne mase, telesno neaktivnostjo, onesnaženjem zraka, ultravijoličnim sevanjem, prvič pa vključuje tudi devet okužb, ki povzročajo raka. Analiza ocenjuje, da je bilo v letu 2022 okoli 37 % vseh novih primerov raka, kar znaša približno 7,1 milijona primerov, povezanih s preprečljivimi vzroki. Rezultati poudarjajo ogromen potencial preventive pri zmanjševanju svetovne obremenitve z rakom.

Na podlagi podatkov iz 185 držav in 36 vrst raka, študija ugotavlja, da je **tobak glavni preprečljivi vzrok raka, ki je po svetu odgovoren za 15 % vseh novih primerov raka, sledijo okužbe (10 %) in uživanje alkohola (3 %)**. Tri vrste raka (rak pljuč, rak želodca in rak materničnega vratu) so po vsem svetu predstavljale skoraj polovico vseh primerov preprečljivega raka pri moških in ženskah. Rak pljuč je bil predvsem povezan s kajenjem in onesnaženjem zraka, rak želodca je bil v veliki meri posledica okužbe s *Helicobacter pylori*, rak materničnega vratu pa je bil v veliki večini primerov posledica okužbe s humanim papiloma virusom (HPV).

Delež preprečljivih primerov raka je bil precej višji pri moških kot pri ženskah, pri čemer je bilo 45 % novih primerov raka pri moških in 30 % pri ženskah. Pri moških je kajenje povzročilo ocenjenih 23 % vseh novih primerov raka, sledijo okužbe z 9 % in alkohol s 4 %. Pri ženskah so okužbe predstavljale 11 % vseh novih primerov raka, sledi kajenje s 6 % in visok indeks telesne mase s 3 %.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Hrvaška: Prepoved prodaje energijskega praška Sniffit](#)

Med mladimi na Hrvaškem se je pojavil **nov trend uporabe belega praška Sniffit, ki se vdihuje skozi nos**. Proizvajalec izdelek oglašuje kot alternativo energijskim pijačam, saj naj bi povzročil takojšen dvig energije. Sicer izdelek **ne sodi** niti med zdravila niti med tobačne izdelke. Zanj veljajo le določila o splošni varnosti izdelkov. Izdelek se je prodajal v trafikah in na spletu starejšim od 18 let. **Hrvaška je konec februarja prepovedala njegovo prodajo** in iz prodaje umaknila okrog 1.000 izdelkov iz 50 lokacij po Hrvaški. Direktor Hrvaškega zavoda za javno zdravje Krunoslav Capak je dejal: »Gre za prašek, ki vsebuje velike količine kofeina in se uporablja na neprimeren način. Zakon o drogah v 4. členu določa prepoved vsega, kar spominja ali nakazuje na uživanje drog.« Strokovnjaki opozarjajo, da lahko uporaba tega prahu resno poškoduje sluznico. Hrvaški zavod za javno zdravje je pripravil analizo izdelka, ki je pokazala, da izdelek ni varen za potrošnike. Leta 2024 je Francija zaradi tveganja za zdravje in varnost potrošnikov prepovedala prodajo podobnega energijskega praška.

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

[Obeležje Dneva brez cigarete in Svetovnega dneva boja proti raku – 2. 2. 2026](#)

Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije je ob Dnevu brez cigarete in Svetovnem dnevu boja proti raku organiziralo izobraževalno-ozaveščevalni dogodek, namenjen **ozaveščanju o škodljivih učinkih kajenja ter pomenu zgodnjega odkrivanja in preprečevanja pljučnega raka**. Osrednji del dogodka je predstavljalo **strokovno predavanje o pljučnem raku**, v katerem so bile predstavljene ključne informacije o dejavnih tveganja, simptomih, diagnostiki, možnostih zdravljenja ter preventivi.

Udeležencem so bile na voljo informativne stojnice o tobačnih in nikotinskih izdelkih, s posebnim poudarkom na novih in alternativnih oblikah, ter predstavitev programov skupinskega in individualnega svetovanja za opuščanje kajenja. V okviru dogodka so izvajali tudi **meritve pljučne funkcije**, pri čemer so udeleženci prejeli strokovno interpretacijo rezultatov in individualna pojasnila. Na dogodku je sodeloval tudi Center za krepitev zdravja Kranj. Na voljo so bila tudi strokovna gradiva SZOTK.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Strokovni posvet »Alkohol na delovnem mestu in v skupnosti« - 11. 2. 2026](#)

Ministrstvo za zdravje je v sodelovanju z UKC Ljubljana, Kliničnim inštitutom medicine dela, prometa in športa organiziralo strokovni posvet »**Alkohol na delovnem mestu in v skupnosti**«, ki je potekal 11. februarja 2026 v Ljubljani. Posvet je problematiko alkohola obravnaval kot vsebinsko povezano vprašanje skozi različna življenjska okolja (od mladosti do delovnega okolja) in se osredotočal na sodobne izzive in rešitve na področju preprečevanja in obravnave rabe alkohola, s poudarkom na vlogi okolja, sistemskih pristopih in podpori zdravim odločitvam posameznikov.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka 2026 »Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom« – 26. maj 2026](#)

Svetovni dan brez tobaka obeležujemo vsako leto 31. maja. Letošnji vsakoletni nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka bo potekal 26. maja 2026 preko spleta, s pričetkom ob 9. uri. Letošnje geslo Svetovnega dneva brez tobaka je »**Skupaj proti zasvojenosti z nikotinom**«. Simpozij poteka v soorganizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za zdravje, Svetovne zdravstvene organizacije, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, Klinike Golnik, Mladinske zveze Brez izgovora Slovenija in Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Program simpozija in možnost prijave bosta na voljo meseca maja.

[Svetovni kongres o raku 2026 – 24.–26. september 2026](#)

Svetovni kongres o raku 2026 (World Cancer Congress 2026) bo potekal od 24. do 26. septembra 2026 v Hongkongu. Kongres, ki ga organizira Mednarodna zveza za boj proti raku (Union for International Cancer Control – UICC), bo združil svetovno skupnost na področju raka, z namenom izmenjave znanja, sodelovanja in spodbude ukrepov za obvladovanje raka.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Ministrstvo za zdravje: Javni razpis »Krepitev kompetenc in inovativni pristopi za obvladovanje demenc«](#)

Razpisuje: Ministrstvo za zdravje

Vrednost razpisa: Javni razpis se financira s sredstvi evropske kohezijske politike iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) v višini 1.698.799,50 evra in iz slovenske udeležbe v višini 1.001.200,50 evra.

Rok prijave: 13. 3. 2026

[Research Autism: Sofinanciranje aplikativnih raziskav za izboljšanje kakovosti življenja oseb z avtizmom](#)

Razpisuje: Organization for Autism Research

Vrednost razpisa: Organization for Autism Research (OAR) financira pilotne raziskovalne študije v trajanju od 1 do 2 let. Najvišji znesek sofinanciranja na posamezen projekt znaša 50.000 USD, ne glede na trajanje študije.

Rok prijave: 16. 3. 2026

Trajanje projekta: Od 12 do 24 mesecev

[Obzorje Evropa: Enostopenjski razpisi za sofinanciranje raziskovalnih in inovativnih projektov s področja zdravstva](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 163.100.000 EUR

Rok prijave: 21. 4. 2026